Αρχές Γλωσσών Προγραμματισμού και Μεταφραστών: Εργαστηριακή Άσκηση 2014-2015

22 Μαρτίου 2015

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξοικείωσή σας με τις θεμελιώδεις θεωρητικές και πρακτικές πτυχές της υλοποίησης λεκτικών/συντακτικών αναλυτών με τη βοήθεια των μεταεργαλείων flex και bison.

Ερώτημα 1

(1 μονάδα) Δίνεται η παρακάτω γραμματική σε συμβολισμό ΕΒΝΕ που περιγράφει, χωρίς πολλές λεπτομέρειες, τους ορισμούς συναρτήσεων της C και ένα μικρό υποσύνολο των εντολών της. (Παραλείπονται οι ορισμοί των μη τερματικών συμβόλων simple, formals και expr.)

Στη γραμματική αυτή, λείπουν οι εξής περιορισμοί που επιβάλλει η γλώσσα C:

- Στο εσωτερικό μιας συνάρτησης που επιστρέφει **void** δεν μπορεί να εμφανίζεται η εντολή **return** συνοδευόμενη από έκφραση.
- Στο εσωτερικό μιας συνάρτησης που δεν επιστρέφει **void**, αν εμφανίζεται η εντολή **return** θα πρέπει να συνοδεύεται από έκφραση.
- Η εντολή **break** μπορεί να εμφανίζεται μόνο στο εσωτερικό μιας εντολής **while** ή μιας εντολής **switch**.
- Η εντολή **continue** μπορεί να εμφανίζεται μόνο στο εσωτερικό μιας εντολής **while**.

Να τροποποιήσετε κατάλληλα την παραπάνω γραμματική ώστε οι παραγόμενες συμβολοσειρές να πληρούν αυτούς τους περιορισμούς.

Ερώτημα 2 : Υλοποίηση Parser της γλώσσας Golub

Θεωρείστε την γλώσσα **Golub**, το EBNF της οποίας δίνεται παρακάτω:

```
<πρόγραμμα> ::= <εξωτερικές-δηλώσεις> <κεφαλίδα-προγράμματος> <τμήμα-ορισμών> <τμήμα-ευτολών>
                                <εξωτερικές-δηλώσεις> ::= (<εξωτερικό-πρωτότυπο>)^*
                               < \varepsilonξωτερικό-πρωτότυπο> ::= extern < πρωτότυπο-συνάρτησης>
                     <κεφαλίδα-προγράμματος> ::= void<id>()
                                                <τμήμα-ορισμώv>::=(<ορισμός>)^*
                                                                    <ορισμός> ::= <ορισμός-μεταβλητών>|<ορισμός-συνάρτησης>|<πρωτότυπο-συνάρτησης>
                                 <oρισμός-μεταβλητών> ::= <τύπος-δεδομένων><λίστα-μεταβλητών>;
                                          <\tau\dot{\nu}\pi o\varsigma-δεδομένων> ::= integer| boolean| string
                                        <\lambda i\sigma \tau a-\mu \epsilon \tau a \delta \lambda \eta \tau \dot{\omega} v > ::= <id>(,<id>)*
                                <ορισμός-συνάρτησης> ::= <κεφαλίδα-συνάρτησης><τμήμα-ορισμών><τμήμα-ευτολών>
                        <πρωτότυπο-συνάρτησης> ::= <κεφαλίδα-συνάρτησης>;
                            <κεφαλίδα-συνάρτησης> ::= <τύπος-συνάρτησης> <id>(|<λίστα-τυπικών-παραμέτρων>))
                                       <\tau\dot{\nu}\pi o\varsigma -\sigma u v\dot{\alpha}\rho \tau \eta \sigma \eta\varsigma > ::= integer|boolean|void
              <λίστα-τυπικών-παραμέτρων> ::= <τυπικές-παράμετροι> (,<τυπικές-παράμετροι>)^*
                                   <τυπικές-παράμετροι>::=<τύπος-δεδομένων>[&]<id>
                                                <\tau\mu\dot{\eta}\mu a-εντολώυ> ::= begin(<εντολ\dot{\eta}>)^*end
                                                                       <\varepsilon v \tau o \lambda \dot{\eta}> := <a\pi \lambda \dot{\eta} - \varepsilon v \tau o \lambda \dot{\eta}>; |<\delta o \mu \eta \mu \dot{\varepsilon} v \eta - \varepsilon v \tau o \lambda \dot{\eta}>|<\sigma \dot{v} v \delta \varepsilon \tau \eta - \varepsilon v \tau o \lambda \dot{\eta}>
                                                <\sigma\dot{\nu}\nu\partial\varepsilon\eta-\varepsilon\nu\tau\sigma\dot{\eta}>::=\{(<\varepsilon\nu\tau\sigma\dot{\eta}>)^*\}
                                          <δομημένη-εντολή> ::= <εντολή-if>
                                                       <aπλή-εντολή>::= <aνάδεση>|<κλήση-συνάρτησης>|<εντολή-return>|<εντολή-null>
                                                                  <εντολή-if> ::= if(<γενική-έκφραση>)<εντολή>[<else-clause>]
                                                         <else-clause> ::= else<εντολή>
                                                                  <aνάδεση> ::= <id>=<γενική-έκφραση>
                                     <κλήση-συνάρτησης> ::= <id>([<λίστα-πραγματικών-παραμέτρων>])
<λίστα-πραγματικών-παραμέτρων> ::= <πραγματική-παράμετρος> (,<πραγματική-παράμετρος>)^*
                     <πραγματική-παράμετρος> ::= <γενική-έκφραση>
                                                   <εντολή-return> ::= return[<γενική-έκφραση>]
                                                           <εντολή-null> ::= \epsilon
                                            <\gamma\varepsilon\nu\iota\kappa\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}\dot{\gamma}
                                                      <γενικός-παράγοντας> ::= [!]<γενικός-πρωτ-παραγ>
                                 <γενικός-πρωτ-παραγ> ::= <απλή-έκφραση>[<τμήμα-σύγκρισης>]
                                           <τμήμα-σύγκρισης> ::= <συγκριτικός-τελεστής> <απλή-έκφραση>
                                <συγκριτικός-τελεστής> ::= ==|!=|<|>|<=|>=
                                                <aπλή-έκφραση> := <aπλός-όρος> ((+|-)<aπλός-όρος>)^*
                                                          < aπλός-όρος> ::= < aπλός-παράγουτας>((*|/|%)< aπλός-παράγουτας>)*
                                     < aπλός-παράγουτας> ::= [+]-]< aπλός-πρωτ-όρος>
                                          <a\pi\lambda \dot{o}_S-\pi\rho\omega t-\dot{o}\rho o_S> ::= <id>|<\sigma tade p\dot{a}>|<\kappa\lambda \dot{\eta}\sigma \eta-\sigma uv\dot{a}\rho t\eta\sigma \eta_S>|(<\gamma \varepsilon v\iota \kappa \dot{\eta}-\dot{\varepsilon}\kappa\phi\rho a\sigma \eta>)|
                                                                   <σταδερά> ::= <σταδερά-ακεραίου> |<σταδερά-συμβολοσειρά> |true|false
```

1. (**6 μονάδες**) Χρησιμοποιώντας τα μεταεργαλεία Flex και Bison, υλοποιήστε έναν λεκτικό και συντακτικό αναλυτή, ο οποίος θα παίρνει ως είσοδο ένα αρχείο γραμμένο στη γλώσσα **Golub** που περιγράφηκε πιο πάνω και θα ελέγχει σε ένα πέρασμα αν το πρόγραμμα είναι συντακτικά ορθό. Το πρόγραμμά σας θα καλείται από τη γραμμή εντολών ως εξής:

```
prompt> myParser.exe file.txt
```

και θα δίνει ως έξοδο το αρχείο εισόδου και στη συνέχεια κατάλληλο διαγνωστικό μήνυμα για το αν ήταν ορθώς γραμμένο, ή κατάλληλο μήνυμα σφάλματος (πρέπει να

φαίνεται η γραμμή όπου υπάρχει το σφάλμα). (**Bonus**) Τροποποιήστε τον κώδικα του συντακτικού αναλυτή σας ώστε να μπορεί να κάνει μία εκτίμηση του πλήθους των λαθών που υπάρχουν στο πρόγραμμα.

- 2. (**3 μονάδες**) Loop Handling: Η παραπάνω γραμματική δεν υποστηρίζει τις εντολές **for** και **while**. Προσθέστε τες στη γραμματική και υλοποιείστε τις ακόλουθες loop handling δυνατότητες:
 - Στην περίπτωση που ο αριθμός των επαναλήψεων που προβλέπεται από το for-loop είναι μεγαλύτερος από 3, τότε αυτό να αντικαθίσταται από το ισοδύναμο while-loop.
 - Διαφορετικά, να πραγματοποιείται *loop-unrolling*: δηλαδή στο τελικό πρόγραμμα εξόδου να γράφεται ο κώδικας του for-block κατάλληλα τροποποιημένος (πχ αντικατάσταση τυχόν δεικτών με τις τιμές τους...) και τον σωστό αριθμό φορών.

Στο αρχείο εξόδου του παρόντος ερωτήματος θα πρέπει, πριν την εμφάνιση μηνύματος συντακτικής εγκυρότητας ή αναφοράς τυχόν σφαλμάτων, να παρατίθεται **το τροποποιημένο αρχείο εισόδου σύμφωνα με το loop handling**.

Παρατηρήσεις - Διαδικαστικά

Για τη χρήση των εργαλείων Flex και Bison μπορείτε να δρείτε πληροφορίες στη σελίδα του μαθήματος. Για την άσκηση μπορείτε να δουλέψετε σε ομάδες έως 4 ατόμων. Η βαθμολογία της άσκησης προκύπτει μετά από **ατομική προφορική εξέταση** που αφορά τόσο τις λεπτομέρειες της υλοποίησης όσο και την ύλη που καλύπτεται από το θεωρητικό τμήμα της άσκησης. Ως ημερομηνία παράδοσης της άσκησης ορίζεται η ημερομηνία γραπτής εξέτασης περιόδου Ιουνίου και Σεπτεμβρίου αντίστοιχα.

Παραδοτέα

- Γραπτή Αναφορά σε **pdf** που περιλαμβάνει:
 - Τις αναλυτικές λύσεις του θεωρητικού τμήματος μαζί με τις απαραίτητες επεξηγήσεις και τεκμηριώσεις όπου αυτό είναι απαραίτητο.
 - Τα αρχεία περιγραφής της γλώσσας, τα οποία δίνονται ως είσοδος στα μεταεργαλεία Flex και Bison.
 - Screenshots παραδειγμάτων εφαρμογής του parser.
- Ένα αρχείο zip, rar, tar.gz που περιλαμβάνει:
 - Την αναφορά σε ηλεκτρονική μορφή
 - Ολα τα αρχεία που αφορούν την υλοποίηση (συμπεριλαμβανομένων των αρχείων που δόθηκαν σαν είσοδο στον parser για να ελεγχθεί η σωστή λειτουργία του).

Το αρχείο zip (ή tar.gz) πρέπει να έχει όνομα τους αριθμούς μητρώου των ατόμων της ομάδας διαχωρισμένους με το χαρακτήρα " _ ", και διατεταγμένους από τον μικρότερο στο μεγαλύτερο (π.χ. 4500_5543_5788_5972.zip), και να σταλεί (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ) με email με θέμα "ASKISI ARXES GLWSSWN 2015". Στο σώμα του email θα πρέπει να αναφέρονται τα ονοματεπώνυμα, το έτος και οι αντίστοιχοι αριθμοί μητρώου των μελών της ομάδας.

Για τυχόν απορίες σχετικά με την άσκηση μπορείτε να χρησιμοποιείτε το forum του μαθήματος.